

LAKIALOITE 96/2005 vp

Laki työttömyysturvalain 4 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentin kumoamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan työttömyysturvalakia muutettavaksi sovitellun päivärahan osalta siten, että ns. 36 kuukauden laskuri poistetaan kumoamalla työttömyysturvalain 4 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentti.

PERUSTELUT

Työttömyysturvalain (1290/2002) 4 luvun 1 §:ssä säädetään tilanteista, joissa voidaan myöntää soviteltua työttömyysetuutta. Lainkohdan mukaan soviteltuun työttömyysetuuteen on oikeus osa-aikatyössä työskentelevällä työnhakijalla, jonka työn osa-aikaisuus perustuu työnantajan aloitteesta tapahtuneeseen työajan lyhentämiseen, ja työnhakijalla, jonka päivittäistä tai viikoittaista työaika on lyhennetty lomatuksen johdosta tai jonka työnteko on estynyt toisten työntekijöiden sellaisen työtaistelutoimenpiteen takia, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa. Oikeus on myös työnhakijalla, joka on vastaanottanut enintään kaksi viikkoa kestävästä kokoaikatyöstä, sekä työnhakijalla, jolla on tuloa sivutoimisesta yritystoiminnasta tai omasta työstä. Lain 4 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan soviteltua työttömyysetuutta maksetaan enintään 36 kuukaudesta.

Enimmäismaksuajan täytyttyä soviteltua työttömyysetuutta voidaan maksaa henkilölle, joka

on ottanut vastaan enintään kaksi viikkoa kestävästä kokoaikatyöstä. Jos henkilö on sovitellun työttömyysetuuden enimmäisajan piirissä ja sovitellun etuuden enimmäismaksuaika täyttyy, ei soviteltuun etuuteen ole oikeutta, ennen kuin henkilö on täyttänyt uudelleen työssäoloehdon tai ollut kuusi kuukautta yhdenjaksoisessa kokoaikatyössä. Siksi suunniteltu sovitellun työttömyysetuuden enimmäiskesto todennäköisesti nostaa kynnystä hakeutua osa-aikaisiin töihin.

Sovitellun työttömyysetuuden laskentaperusteet lisäävät työttömyysaikana tehtävän satunnaisen tai osa-aikaisen työn kannattavuutta suhteessa kokonaan työttömän työttömyysetuuteen ja täten kannustavat vähäisenkin työn tekemiseen. Toisaalta esimerkiksi jatkuvassa osa-aikatyössä tulotaso osa-aikatyön palkka ja soviteltu päiväraha yhteenlaskien saattaa muodostaa kynnyn kokoaikatyöhön hakeutumiselle. Ansio-päivärahassa tätä vaikutusta lieventää osittain se, että laissa on säädökset ansiopäivärahan tason uudelleen määrittelylle henkilön täytettyä

työssäoloehdon myös osa-aikaisen työn perusteella.

Voimassa olevan lain mukaan 36 kuukauden enimmäiskeston ylittäjällä ei ole enää oikeutta soviteltuun työttömyysetuuteen vuoden 2006 alusta lukien. Arvioiden mukaan puolet nykyisistä sovitellun päivärahan saajista pyrkisi enimmäisajan täytyttyä hakeutumaan kokoaikatyöhön tai jatkaisi osa-aikatyötä ilman työttömyysetuutta ja puolet luopuisi osa-aikatyöstä ja saisi täyttä työttömyysetuutta.

Pisimpään soviteltua työttömyysetuutta on maksettu niille, joilla sovittelun perusteena on ollut osa-aikatyö. Yli puolet kaikista soviteltua ansiopäivärahaa saaneista on ollut osa-aikatyössä. Kuitenkin niistä, joille on maksettu soviteltua päivärahaa yli 36 kuukaudelta, osa-aikatyössä on ollut lähes 90 %. Perusturvassa osa-aikatyö on ollut vieläkin selkeämpi peruste. Kaikista soviteltua etuutta saaneista ja sitä yli 36 kuukaudelta saaneista osa-aikatyö on ollut perusteena yli 90 %:lla.

Mitä pidempään soviteltua työttömyysetuutta on maksettu, sitä suurempi osuus saajista kuuluu vanhempiin ikäluokkiin. Ansioturvassa sovitellun päivärahan saajista kolme neljäsosaa on ollut naisia. Pitkään soviteltua työttömyysetuutta saaneista naisten osuus on vieläkin suurempi eli 86 %.

Sovittelun päivärahan saajat jakaantuvat hyvin epätasaisesti eri ammattiryhmien ja työttömyyskassojen välillä. Samoin alueelliset erot ovat merkittäviä. Ansioturvän rekisteritietojen mukaan soviteltua päivärahaa on pisimpään maksettu yhdenjaksoisesti etenkin kiinteistöhoito- ja siivoustyössä sekä myyntityössä työskenteleville. Selkeästi on nähtävissä, että mahdollisuus saada edelleen soviteltua työttömyysetuutta parantaa pienipalkkaisten naisten asemaa työmarkkinoilla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työttömyysturvalain 4 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 4 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 970/2003.

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____ .

Helsingissä 23 päivänä syyskuuta 2005

Anne Huotari /vas
Minna Sirnö /vas
Annika Lapintie /vas

Outi Ojala /vas
Suvi-Anne Siimes /vas